

Suomen Keskusta rp
Apollonkatu 11 a
00100 HELSINKI

LAUSUNTO

Valtiovarainministeriö
Kunta- ja aluehallinto-osasto

Viite: Valtiovarainministeriön lausuntopyyntö 22.11.2012, VM162:00/2011

Pyydettyinä lausuntonaan valtiovarainministeriön kuntarakennelakiluonnoksesta Suomen Keskusta rp esittää seuraavaa:

Keskustan mielestä toisen lausuntokierroksen sisältö ja aikataulu eivät vastaa hallituksen 5.6.2012 eduskunnalle antaman kuntatiedonannon linjauksia eivätkä oikeuskanslerin menettelytavoille asettamia reunaehtoja. Lausuntoaineisto ei sisällä kunnille luvattua sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakenneselvitystä. Lisäksi kuntarakennelaista puuttuu pääkaupunkiseudun metropolialueen hallinnon uudistamista koskeva esitys. Myöskään opetus- ja kulttuuriministeriössä valmistelussa olevaa keskiasteen koulutuksen rakenneuudistusta ei ole mukana.

Keskusta pitää lausunnoille annettua aikaa, 7.3.2013 mennessä, kuntien kannalta liian lyhyenä. Laajoissa lainsäädäntöhankkeissa oikeuskansleri on edellyttänyt vähintään kymmenen viikon lausuntoaikaa, jota muun muassa lomakausi voi vielä pidentää. Kunta- ja hallintoministerin julkisuudessa esittämä peruste, että kuntauudistus on ollut kaikkien tiedossa, ei ole riittävä syy liian lyhyelle lausuntoajalle.

Valtuustokauden vaihduttua vuodenvaihteessa 2012–2013 useimmissa kunnissa uudet valtuustot järjestäytyivät tammikuun lopussa, joten niille jäi käytännössä vain runsas kuukausi lausunnon antamiseen. Lisäksi sosiaali- ja terveydenhuoltoa sekä pääkaupunkiseudun metropolialuetta koskevat selvitykset valmistuvat vasta helmikuun lopussa. Liian lyhyt lausuntoaika ei anna aikaa kansalaiskeskusteluun eikä kunnille mahdollisuuksia käydä keskenään keskusteluja asiasta. Se olisi tärkeää uudistuksen jatkoon onnistumisen kannalta.

Keskustan mielestä meneillään oleva lausuntokierros on asianmukaisen hallintomenettelyn kannalta ongelmallinen eikä se täytä oikeuskanslerin asettamia reunaehtoja aidolle kuulemiselle, jotka hän nosti esille vastauksessaan ensimmäisestä lausuntokierroksesta tehtyyn kanteeluun. Keskusta pitää meneillään olevaa lausuntokierrosta hyvän hallintomenettelyn vastaisena.

Keskusta mielestä kuntarakennelaki ei ole tarpeen. Se voi johtaa sellaisiin kuntarakenteisiin, jotka ovat kuntapalveluja ja kuntien taloutta heikentäviä sekä vähentävät kunnallisten toimijoiden sitoutumista alueen elinvoiman ja elinkeinojen kehittämiseen sekä tarpeellisiin palveluiden ja kuntarakenteiden uudistuksiin. Pakkokuntaliitokset merkitsevät lähes aina sitä, että kuntalaispalvelujen saatavuus heikkenee alueellisesti liian laajoissa kunnissa. Tähtäkään osin hallituksen kuntauudistuksen markkinointi palveluja parantavana hankkeena ei pidä paikkaansa. Vaarana on myös, että kuntapäätäjien ja virkamiesten ajankäyttö keskittyy erilaisiin mihinkään johtamattomiin kuntaliitosselvityksiin sen sijaan, että kunnat voisivat vapaaehtoisesti jatkaa kuntien monialaisen yhteistyön, kuntarakenteen ja erityisesti palvelujen uudistamista.

On syytä muistaa, että kunnat ovat tähänkin asti kyenneet tekemään kuntaliitoksia vapaaehtoisesti. Tutkimukset ovat osoittaneet kuntaliitosten ja palvelurakenteiden uudistamisen onnistumisen edellytyksiksi, että uudistaminen lähtee kuntien omista tarpeista ja lähtökohdista, että valmisteluille keskusteluineen ja neuvotteluineen on riittävästi aikaa ja että kunnille jätetään riittävästi liikkumatilaa miettiä alueelleen sopivia omia uudistamismalleja. Tällöin kipeätkin ratkaisut

voidaan suunnitella ja ratkaista yhdessä ennakkoon ottaen huomioon riittävästi ja mahdollisimman tasapuolisesti tulevan kunnan kokonaisuus.

Hallituksen ajama yksiniittinen suurkuntamalli ei toimi, koska alueelliset haasteet ja olosuhteet vaihtelevat. Kuntarakennemuutostusta on vaikea perustella myöskään säästöillä, sillä kuntaliitokset ovat pääsääntöisesti lisänneet kuntien kustannuksia ainakin muutamina vuosina ennen ja jälkeen kuntaliitoksen.

Keskustan mielestä hallituksen olisi luovuttava suurkuntahankkeestaan. Sen sijaan pitäisi keskittyä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen ja rahoituksen uudistamiseen tiiviissä yhteistyössä kuntatoimijoiden kanssa alueelliset erityispiirteet huomioiden. Sosiaali- ja terveydenhuoltoon tunnetusti kohdistuu suurimmat kasvu- ja kustannuspaineet. Nyt suurkuntahankkeesta on tullut jopa este järkevälle sote-uudistukselle.

a. Yleistä lakiluonnoksesta

Kuntakentällä vallitsee suuri yksimielisyys siitä, että kuntapalveluja koskevat uudistukset ovat välttämättömiä. Hallitus ja kunnat ovat kuitenkin hyvinkin erimielisiä, mitä ja miten uudistuksia pitäisi suunnitella ja toteuttaa.

Viime keväänä kuntien ensimmäisellä lausuntokierroksella kunnat pitivät tärkeimpänä sosiaali- ja terveydenhuollon uudistamista, kuntien välisen yhteistyön syventämistä sekä kuntien tehtävien ja valtion kuntarahoituksen tasapainottamista.

Kuntien palautteesta kävi ilmi, että enemmistö kunnista ei pitänyt kuntaliitoksia tarpeellisena. Vielä harvempi kunta yhtyi hallituksen suurkuntakarttoihin. Jopa 233 kuntaa katsoi, ettei hallituksen tule pakko-ohjata kuntia liitoksiin lainsäädännöllä. Kuntaliiton talvella 2013 tekemä tutkimus vahvistaa linjausten pysyneen ennallaan kunnissa. Silti hallitus on antamassa eduskunnalle kuntarakennelain, jolla kunnat pakotetaan kuntaliitosselvityksiin ja jossa kuntien selvitykset on kohdennettava yksinomaan kuntaliitokseen. Mahdollisesti säädettävän kuntarakennelain sisällössä vaihtoehtona tulisikin ehdottomasti olla kuntayhteistyön tasavertaisuus kuntaliitosten kanssa.

Kunnissa ei ole lainkaan tai ainakaan tarvittavissa määrin tietoa kuntapalvelujen valtionosuusjärjestelmän uudistuksesta, kuntien tehtävien uudistamisesta ja kuntalain kokonaisuudistuksesta. Hallitus ei ole linjannut, miten liitoskuntien asukkaiden vaikuttamismahdollisuudet ja lähipalvelut turvattaisiin suurkunnissa. Jos jotakin väliaikatietoa onkin tullut, annettu tieto on ollut ristiriitaista ja vaikeasti tulkittavaa. Nämä puutteet vaikeuttavat kuntarakennelain luonnoksesta lausumista.

Hallitus on tehnyt kuntarajojen pakkosiirrosta pääasian, jolle kaikki muut kuntia koskevat uudistukset, jopa sosiaali- ja terveydenhuollon uudistaminen, ovat alisteisia. Se ei ole kyennyt osoittamaan, millä perusteella Euroopan harvimminkin asuttuun maahan suunnitellut asukasluvultaan ja pinta-alaltaan Euroopan suurimmat kunnat turvaisivat palvelut ja asukkaiden vaikutusmahdollisuudet.

Kunnallisalan asiantuntijat ovat todenneet hyvin yksimielisesti, että hallituksen poliittisesti linjaama vaihtoehtoton suurkuntamalli ei turvaa tasavertaisia kuntapalveluja eikä kuntien taloutta. Tutkimusten perusteella suuri kuntakoko jopa lisää palvelutuotannon tehottomuutta. Lisäksi vaalikaudesta toiseen ulottuvat hallinnon uudistamiset, suurkuntaideologia sekä hallituksen aiheet rajoittaa kuntien välistä yhteistyötä estävät järkevät palvelurakenteisiin kohdistuvat uudistukset.

Keskustan mielestä hallituksen kuntauudistus on kuntien lukumäärän vähentämiseen keskittyvä valtiovetoinen hanke, jonka päämääränä on keskittää asuminen, palvelut ja päätöksenteko. Keskusta hyväksyy kuntaliitokset silloin kun ne perustuvat vapaaehtoisuuteen. Liitosten rinnalla yhdenvertaisena ja aitona vaihtoehtona pitää sallia myös kuntien välisen yhteistyön kehittäminen ja tiivistäminen.

Keskusta on valmis tarjoamaan kuntien käyttöön kotikunta-maakuntamallin. Se antaa suurkuntia huomattavasti paremman kehittämälustan laajaa asukas pohjaa vaativien palvelurakenteiden ja tietojärjestelmien uudistamiselle sekä mahdollisuuden kuntalähtöiselle uudistamiselle.

b. Selvitysvelvollisuudesta, selvitysperusteista (ml. poikkeusperusteista) ja selvitysvelvollisuuden sisällöstä

Keskusta katsoo, että kuntarakennelakiluonnokseen kirjattujen selvityskriteereiden tarkoituksena on vain velvoittaa koko kuntakenttä liitosselvityksiin. Kriteerit perustuvat poliittisiin päätöksiin eikä niille ole olemassa tutkimuksellista faktapohjaa tai käytännössä havaittuja perusteita. Ne eivät anna vastausta ns. vahvan peruskunnan määritelmään.

Hallitus ei ole kyennyt perustelemaan, miten muun muassa työpaikkaomavaraisuus, pendelöinti sekä syntyvien lasten lukumäärä vaikuttavat kunnan elinvoimaisuuteen ja niiden kykyyn järjestää palveluja. Kuntapalvelujen suurin käyttäjäryhmä – lapset, nuoret, vanhuksset ja sairaat – eivät käy töissä. Hallitus ei ole kertonut, miten useammasta ikääntyvän ja alhaisen verotulopohjan kunnan liitoksesta saadaan muodostettua ns. elinvoimainen peruskunta. Hallituksen uudistuslinja perustuukin vain mielikuvien luomiseen.

Selvityskriteerit on laadittu helmikuussa 2012 julkaistun 66–69 kuntaan tähtäävän kuntakartan pohjalta. Tämä on luettavissa lakiluonnoksen 4d pykälän 3. momentista. Yksityiskohtaisiin perusteluihin on liitetty luettelo kunnista, joiden tulisi tehdä yhdessä selvitys työpaikkaomavaraisuuden perusteella. Tällaista vahvaa manuaaliohjausta ei Keskusta hyväksy.

Kuntaliitosselvityksiä varten lakiluonnokseen kirjattua 20 000 asukaan rajaa on markkinoitu kunnan minimikokona. Kuntaliiton sekä valtiovarainministeriön kuntaosaston tulkinnan mukaan asukas pohjavaatimus voidaan täyttää myös kuntien välisellä yhteistyöllä, joka on kirjattu pykäläperusteisiin. Hallitus on jättänyt tietoisesti kertomatta tämän vaihtoehdon ja rajannut sen rakenneselvitysten ulkopuolelle. Tämä on merkittävä muutos kunta- ja palvelurakenneuudistuksen linjauksiin.

Selvitysalueesta poikkeamista voi lakiluonnoksen 4h pykälän perusteella hakea ministeriöstä. Pitkät etäisyydet, harva asutus, saaristoisuus ja kielelliset oikeudet ovat Suomen kuntakentälle luonteenomaisia ominaispiirteitä, jotka ovat vastakkaisia hallituksen suurkuntaideologialle. Ongelmallista on, ettei lakiluonnokseen ole kirjattu poikkeushakemusmenettelylle aikataulua, mikä pahimmillaan voi johtaa tiukkojen määräaikojen noudattamiseen sidottujen selvitys- ja yhdistymisavustusten menettämisiin. Maantieteellisistä olosuhteista johtuen odotettavissa on runsaasti poikkeamishakemuksia, johon valtiovarainministeriö on tuskin osannut varautua.

Keskustan mielestä kuntarakennelaki on suurkuntien muodostamiseen tähtäävää pakkoselvittämistä, missä hallitus pyrkii käyttämään saneluvaltaa kunnallisen itsehallinnon kustannuksella. On hyvin huolestuttavaa, kuinka vähän hallitus on suurkuntavimmassa kiinnittänyt huomiota ihmisten palvelutarpeisiin, palvelujen saavutettavuuteen sekä kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksiin.

c. Esityksen sisältämistä määräajoista ja menettelyistä

Määräajoista

Hallituksen suurkuntahankkeesta on tullut kilpajuoksu aikaa vastaan. Vaikka hallituksen itselleen laatimat määräajat ovat alusta saakka pettäneet, pyrkii hallitus pysymään hallitusohjelmaan kirjaamassaan aikataulussa. Sen mukaan päätökset suurkuntien muodostamisesta pitäisi olla tehtyinä vaalikauden loppuun mennessä.

Valtiovarainministeriön antaman virallisen tiedon mukaan kuntarakennelain voimaantuloaika olisi toukokuun alussa 2013 eli vain vajaa kaksi kuukautta lausuntokierroksen päättymisen jälkeen. Ottaen huomioon kuntarakennelakiluonnoksessa olevat puutteet pääkaupunkiseudun metropolialueen osalta sekä kuntien antaman palautteen analysointiin ja lakiesityksen kirjoittamiseen sekä eduskuntakäsittelyyn kuluva aika, on aikataulu täysin epäuskottava.

Lakiluonnokseen on kirjattu kunnille liitosselvityskumppanin ilmoittamisen takarajaksi 30.11.2011. Aikataulu on kuntien kannalta mahdoton. Kuntarakennelaki, edellyttäen että kuntien antama palaute huomioidaan ja eduskuntakäsittely on asianmukainen, on tuskin voimassa ennen tulevaa syksyä. Kunnilla ei ole mitään velvollisuutta eikä syytäkään hakea selvityskumppaneita ennen kuin niillä on tiedossa kuntarakennelain sisältö. Kuntien kannalta on ongelmallista sekin, että niillä ei ole tietoa valtionosuusjärjestelmän sekä kuntalain kokonaisuudistusten vaikutuksista. Todennäköisesti sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen uudistaminenkin on kesken. Kunnat on myös pidetty tyystin opetus- ja kulttuuriministeriössä valmisteltavan keskiasteen koulutuksen rakenneuudistuksen ulkopuolella.

Kuntarakennelakiluonnoksen perusteella kuntien olisi tehtävä yhdistymisselvitys sekä esitys kuntaliitokseksi 1.4.2014 mennessä. Aikataulu on kuntien kannalta järjetön ja kuntakenttää halveksuva. Muutama kuukausi ei riitä kuntaliitosselvitysten tekemiseen, kunnan sisäisiin ja kuntien välisiin neuvotteluihin ja asian huolelliseen harkintaan.

Menettelytavoista

Lakiluonnoksen perusteella hallitus pidättää itsellään oikeuden muun muassa hylätä kuntarakennelain kriteereiden vastaiset esitykset selvitysalueista, kuntaliitoksia koskevat esitykset sekä oikeuden evätä tällaisilta kunnilta esiselvitys- ja yhdistymisavustukset.

Keskusta ei hyväksy tällaista menettelytapaa, missä hallitus kuvittelee tietävänsä kuntia paremmin, millaisia uudistuksia alueilla tarvitaan. Kunnille on annettava mahdollisuus uudistaa ja uudistua tavalla, joka on sekä toteuttamiskelpoinen että turvaa ihmisille tärkeät palvelut, vaikutusmahdollisuudet ja kuntien elinvoiman.

d. Valtioneuvoston toimivallasta päättää kuntajaon muuttamisesta

Rakennelakiluonnoksen perusteella säädettävät normit, mukaan lukien valtiovarainministeriön kuntien tahdon vastaisesti määräämä erityinen kuntajakoselvitysmenettely, eivät anna valtioneuvostolle sellaista ohjausvaltaa, jonka seurauksena kyettäisiin muodostamaan kuntakentän tahdon vastaisesti uusi suurkuntiin perustuva kuntarakenne. Hallituksen kuntauudistuksen onnistumisen ratkaiseekin kuntien suopeus.

Kuntiin kohdistuva selvitysvelvollisuus ei tarkoita, että prosessin päässä odottaisi vääjäämättömästi kuntaliitos. Keskusta korostaa, että päätösvalta asiassa on kunnilla itsellään. Kuntarakennelakiluonnos on näiltä osin käytännössä ehdotettua 18.3§:ää lukuun ottamatta samansisältöinen nykyisen kuntajakolain kanssa.

Lakiluonnoksen 4g pykälän mukaan kunnan tulee ilmoittaa valtiovarainministeriölle 30.11.2013 mennessä, minkä kunnan tai kuntien kanssa se selvittää kuntien yhdistymistä. Tuolloinkin velvoite koskisi selvityksen aloittamista ja ainoana julki lausuttuna tavoitteena selvitykselle on kuntaliitos. Keskustan mielestä menettely on epäasiallista kuntaliitoksiin painostamista, koska selvitystyö voi tarkoittaa myös kuntien välistä yhteistyötä.

Muutoksena nykyiseen lakiin on se, että lakiluonnoksen mukaan talouskriisikuntia (erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevia kuntia) voitaisiin liittää pakolla yhteen erityisen selvitysmenettelyn jälkeen. Tämä vaatisi kuntajakoselvittäjän esityksen ja valtioneuvoston päätöksen lakiluonnoksen 18 pykälän 3. momentin mukaisesti.

Keskustan mielestä edellä mainittu ei ole tarpeellinen ainakaan tässä vaiheessa. Talouskriisikunnat ovat ns. kriisikuntamenettelyn kautta kyenneet tähänkin asti tervehdyttämään talouttaan joko omin toimenpitein tai tekemällä kuntaliitoksen. Pakkoliitospykälä antaisi hallitukselle mahdollisuuden käyttää kriisikuntastatusta omien valtapoliittisten päämäärien toteuttamiseen esimerkiksi muuttamalla asetukseen kirjattuja talouskriisikunnan määritelmiä tai käyttämällä valtionosuusjärjestelmään tehtäviä muutoksia epätarkoituksenmukaisella tavalla. Jälkimmäistä hallitus on jo toteuttanut valtionosuuksien rajuilla leikkauksilla sekä poistamalla kiinteistöveron tassaajärjestelmästä.

e. Yhdistymisavustuksien ehdoista ja määrästä

Yhdistymisselvitykset

Lakiluonnoksen mukaan kuntajakoselvityksestä aiheutuvista kuluista vastaavat kunnat itse. Hyväksyttäviin kuluihin voi hakea avustusta. Valtioneuvoston määrätessä erityisen kuntajakoselvityksen kulut maksaa valtio.

Keskustan mielestä kunnille on edullisempaa kieltäytyä kuntajakoselvityksistä varsinkin, kun hallitus on varannut itselleen oikeuden sanella, millaisia kuntaliitoksia kunnat voivat tehdä. Yhdistymisselvityksiä ei pidä rahoittaa yleiseltä valtionosuusmomentilta, jolloin kunnat joutuisivat rahoittamaan toisten kuntien kuntajakoselvityksiä.

Yhdistymisavustukset

Lakiluonnoksesta puuttuvat kokonaan arviolaskelmat yhdistymisavustusten kustannuksista. Tämä on huonoa lainsäädäntöä.

Hallitus on aikeissa varata yhdistymisavustuksille erityisrahoitusta neljän vuoden jaksolle maksimissaan yhteensä 200 miljoonaa euroa. Ylimenevä osa otettaisiin kuntien peruspalvelujen valtionosuudesta. Esimerkiksi pääministeri Kataisen esittämä tavoite 100 kunnasta tulisi maksamaan yhdistymisavustuksina noin 500–600 miljoonaa euroa. Tästä 400 miljoonaa euroa nipistettäisiin kuntapalvelujen rahoituksesta, jolloin muut kunnat kuin liitoskunnat joutuisivat yhdistymisavustusten maksajiksi.

Vaikka yhdistymisavustusten rahoitusperiaate on sama kuin edellisessä uudistuksessa, poikkeaa tilanne siinä mielessä huomattavasti, että Kataisen hallitus leikkaa historiallisen suuria summia valtionosuuksista. Vallitsevassa taloudellisessa tilanteessa, missä kuntien verotulokasvu hiipuu, menot ovat kasvussa, valtionosuuksia on pienennetty ja hallitus kasvattaa kuntien kuormaa lisäämällä niiden velvoitteita, ei ehdotettu rahoitusmalli ole järkevä.

Lakiluonnoksen perusteella yhdistymisavustusten saamista sekä liitostilanteessa valtionosuusmenetysten kompensatiota ollaan kytkemässä tiukkoihin määräaikoihin, hallituksen kuntakartan noudattamiseen tai vaihtoehtoisesti valtioneuvoston poikkeuspäätökseen kriteereistä. Näin

tiukkaa aikarajausta ja ”avustuskelpoisuutta” ei ollut edellisessä kuntauudistuksessa. Esitetyn kaltaiset tiukat ehdot tekevät uudistuksesta valtiovetoisen ja vahvasti poliittisen.

Yhdistymisavustusten taso olisi jatkossa pienempi kuin edellisessä kuntauudistuksessa, Paras-hankeessa, kun otetaan huomioon siihen sisältyneet kertoimet. Käyttötarkoituksiltaan tiukasti rajattu avustussumma, joka maksetaan kolmen vuoden jaksossa, olisi hallituksen tavoitteena olevien suur kuntien talouksien kannalta sangen merkityksellisen.

Valtionosuusmenetysten määräaikainen kompensatio kuntaliitostilanteissa sisältyi jo Paras-hankeeseen. Silloin se oli viisi vuotta, nyt sitä käytännössä heikennetään rajaamalla aika 3-6 vuoteen. Toisaalta se voi menettää kokonaan merkityksensä valtionosuusjärjestelmän uudistuksessa, jossa hallituksen tavoitteena on raivata kuntaliitoksen esteitä.

f. Sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien turvaamisesta sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakennetta koskevien linjausten mukaisesti

Viime kesäkuussa eduskunnalle toimitetussa kuntatiedonannossa kunnille luvattiin mahdollisuus lausua sote-palvelurakenneselvityksestä toisen, nyt meneillään olevan lausuntokierroksen yhteydessä.

Lausuntomateriaaliin liitteenä on kuitenkin vain hallituksen sosiaali- ja terveystieteiden ministeriryhmän 15.11.2012 hyväksymä paperi, joka sisältää hyvin yleisluontoisia linjauksia muun muassa sote-ehydestä, alan houkuttelevuudesta, yhteistyöstä kolmannen sektorin ja järjestöjen kanssa, selvityshenkilöiden asettamisesta ja uudistuksen voimaantuloajasta. Sen pohjalta kuntien on mahdotonta antaa vastaus lausuntopyynnössä esitettyyn kysymykseen.

Keskustan mielestä hallituksen kuntarakennelain kylkeen liittämät ”linjaukset” sote-palvelujen rakenteista ja turvaamisesta ovat epäselviä ja vievät koko kuntauudistusta sekä sosiaali- ja terveyspalveluiden uudistusta väärään suuntaan.

Kuntarakennelakiluonnoksen mukaiset, minimissään 20 000 asukkaan kunnat eivät yksin pysty turvaamaan tulevaisuudessa terveydenhuollon ja vaativimman sosiaalitoimen palvelujen järjestämistä. Samoin 20 000-50 000 asukkaan kuntien tilanne jää linjauksissa erittäin epämääräiseksi. Hallitus on muuttamassa olennaisesti Paras-puitelain linjauksia, joissa suuruusluokaltaan vähintään noin 20 000 asukkaan kunnilla tai kuntien yhteistyöalueilla oli järjestämisvastuu. Hallituksen linjauksissa enää joitakin palveluja voisi järjestää 20.000 asukkaan kunnissa. Yhteistyötä ei ole lainkaan mainintaa.

Tilannetta vaikeuttaa se, että hallitus suunnittelee samaan aikaan lakkauttavansa terveydenhuoltomme toimivimman osan eli sairaanhoitopiirit ilman sen suurempia ja kestävämpiä perusteita. Hallitus ei ole selkeästi kertonut, mitä se rakentamassa sairaanhoitopiirien ja niiden hoitaman erikoissairaanhoidon tilalle.

Erikokoisten kuntien ja sote-alueiden tehtävät, tehtävänjako, hallinto sekä suhde erityisvastuualueisiin ovat epäselviä. Samoin erityisvastuualueiden tehtävät, rahoitus ja hallinto jäävät hämäräksi.

Hallituksen tavoite purkaa ”hallintohimmeleitä” ei onnistu mallissa, joka luo enemmän uusia epäselviä hallintotasoja kuin kuntien välisen yhteistyön tiivistämisen tie ja Keskustan jo ennen kunnallisvaaleja esittelemä kotikunta-maakuntamalli.

Keskustan ratkaisussa, kotikunta-maakuntamallissa, ”raskaimmat palvelut” kuten terveydenhuolto kokonaisuudessaan, sosiaalitoimen vaativimmat tehtävät ja ammatillinen koulutus hoidettaisiin maakuntatasoisesti, mutta konkreettiset palvelut, esimerkiksi lääkärin vastaanotto, olisivat

yhä saatavissa tutuissa terveyskeskuksissa ja – asemilla. Kotikunta hoitaisi kansalaisten päivittäiseen elämään liittyvät tehtävät kuten päiväkodin, peruskoulun ja kirjaston.

Helsingissä 21.2.2013

Suomen Keskusta rp:n puoluehallituksen puolesta

Timo Laaninen
puoluesihteri